

Yttrande över remiss, Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (SOU 2024:91)

Region Västernorrland tackar för möjligheten att lämna synpunkter på delbetänkandet Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (SOU 2024:91), som är en del i 2024 års skogspolitiska utredning. Förlängd svarstid till den 16 maj 2025 har beviljats.

Utredningens uppdrag är att ge förslag till ett långsiktigt hållbart, konkurrenskraftigt skogsbruk som stärker näringsfrihet och investeringsvilja. Utredningen ska ge förslag på enkel, effektiv, rättssäker och väl funderande tillsyn av skogsbruket och samtidigt beakta de jämställda miljömålen och produktionsmålet.

Området är komplext och kräver expertkompetens inom flertalet områden vilket Region Västernorrland inte besitter som regionalt utvecklingsansvarig. Den skogliga bioekonomin är en av länets viktigaste basindustrier vilket innebär att resultatet av pågående utredningar inom området är av största vikt för tillväxt och hållbar utveckling i norra Sverige.

Ställningstagande

Regionen är övervägande positiv till utredningen men ser stora utmaningar med samordning i tid med att förändra och besluta i dessa frågor parallellt med att resultaten av att en del rättsakter på EU nivå ännu inte är implementerade. Detta innebär stor osäkerhet om effekterna och samordning mellan de 19¹ i utredningen upptagna internationella regelverk och relevanta rättsakter inom EU hur samordning i svensk nationell implementering och tillämpning ska genomföras.

Regionen noterar att målkonflikter finns i olika utredningar och vikten av ökad samordning behövs framåt samt att utredningen välkomnas av flera aktörer i skogsbranschen men får kritik av naturvårdsintressen. I utredningen diskuteras EU:s skogsstrategi för 2030. Den betonar skogens roll i klimatpolitiken och behovet av hållbart skogsbruk. Det är därför av vikt föreslagna regelverk balanserar skogens kapacitet att bidra till klimatmålen med ett aktivt och konkurrenskraftigt skogsbruk.

¹ Kap 4 EU-rättsliga och internationella regelverk som ställer krav på tillsyn, sid 105

Regionen vill även lyfta skogens betydelse för biologisk mångfald och samhällets tillgång till ekosystemtjänster såsom vattenrening, kollagring, klimatanpassning och rekreation.

5 Tydliggörande av samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Utredaren föreslår att skogsägaren ska själv bedöma om samråd behövs. I dag leder avverkningsanmälan automatiskt till samråd enligt miljöbalken. Utredaren föreslår att samråd endast ska ske om naturmiljön väsentligt förändras.

Skogsägaren ska själv bedöma om samråd behövs. Regionen konstaterar att utredaren föreslår ett ökat ansvar och kunskapskrav hos markägaren. Att tolka komplexa miljöregler ställer högre krav vid bedömning och risk för straffansvar på enskilda skogsägare. Det kan även finnas en risk att miljöhänsynen försvagas.

Regionen ser inte heller att förslaget i praktiken underlättar eller förtydligar för markägaren, bedömningen däremot är att nackdelarna och riskerna är högre för framför allt mindre enskilda skogsägare än med det befintligt regelverk där det i dagsläget är Skogsstyrelsen som avgör om samråd behövs eller ej.

9 Förslag om hantering av underrättelser om skogliga åtgärder

Detta förslag relaterar till regionens tveksamhet kring förslaget om samråd, se ovan ståndpunkt. Med tanke på skogens omloppstid ser regionen inte att förslaget att korta 6 veckor till 10 dagar har någon relevans eller praktisk betydelse. Regionen är mycket tveksam till att skogsbruksplaner kan vara alternativ till anmälan.

10 Förslag om kostnadsfördelning för kunskapsinhämtning

Förslaget är otydligt kring fördelning av kostnaden för kunskapsunderlaget och dess innehåll mellan skogsägare och Skogsstyrelsen.

11 Bedömning om alternativa tillsynsmodeller

Regionen ser stora utmaningar med samordning i tid med att förändra och att i dagsläget ta fram nya tillsynsmodeller med egenkontroll och systemtillsyn, det är idag för osäkert läge kopplat till effekterna implementeringen av EUs olika rättsakter inom området.

13 Förslag om domstolsprocesser

Regionen ser positivt på utredningens förslag att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till mark- och miljödomstol i stället för, som i dag ges möjlighet till överklagande både till förvaltningsrätten och mark- och miljödomstolen.

Om Skogsstyrelsen ska vara part i mark- och miljödomstolen tar inte regionen ställning till.

14 Förslag om ersättningsmodell

Regionen är positiva till utredarens förslag om ersättningsmodeller men anser att de bör utredas och förtydligas både när det gäller ersättningsrätten och beskattning.

REGION VÄSTERNORRLAND

Jonny Lundin
Ordförande Regionala utvecklingsnämnden